

Sygn. akt VI Ga 543/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Andrzej Borucki (spr.)

Sędziowie: Sędzia Anna Harmata

Sędzia Barbara Chłędowska

Protokolant: Barbara Ćwiok

po rozpoznaniu w dniu 8 sierpnia 2019 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Bank (...) S.A. w W.

przeciwko:

1. Z. (...) Spółka Jawna z siedzibą w R.

2. A. S. (1),

3. A. S. (2)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w R. V Wydziału Gospodarczego z dnia 20 marca 2018 r., sygn. akt V GC 1945/16

uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu V Wydziałowi Gospodarczemu w R. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI Ga 543/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 8 sierpnia 2019 r.

Powód (...) Bank (...) S.A. w W. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) Hurtownia (...) Z. A. S. sp. j. z siedzibą w R. (początkowo w elektronicznym postępowaniu upominawczym), kwoty 56.931,42 zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 stycznia 2016r. do dnia zapłaty i kosztów procesu, w tym kwoty 7,12 zł stanowiącej koszt poniesionej opłaty manipulacyjnej.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że w dniu 7 maja 2007 r. strony zawarły umowę kredytu o nr (...). Umowa ostatecznie została wypowiedziana przez powoda pismem z dnia 14 czerwca 2015 r., z uwagi na nienależyte wywiązywanie się z niej przez pozwanego. Powód podał dalej, że wypowiadając umowę wezwał jednocześnie pozwanego do zapłaty wszystkich

należności, jednak wezwanie to okazało się bezskuteczne. Powód, powołując się na treść art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe wskazał, że kwota dochodzona pozwem, stanowiąca należność główną oraz należności uboczne, wynika z treści sporządzonego przez niego wyciągu z ksiąg Banku o nr (...) z dnia 18 stycznia 2016 r.

Po wydaniu w sprawie nakazu zapłaty pozwany wniósł skutecznie sprzeciw domagając się oddalenia powództwa oraz zasądzenia kosztów procesu. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany - powołując się na treść art. 505³⁵ k.p.c. - zarzucił nie uzasadniając swojego stanowiska, że :

- powód nie udowodnił roszczenia tak co do zasady, jak i wysokości,
- umowa kredytu jest nieważna,
- powód nie przekazał pozwanemu środków pieniężnych,
- pozwany nie jest związany postanowieniami umowy w części dotyczącej wysokości odsetek za opóźnienie,
- powód nie wskazał wysokości stopy procentowej naliczonych odsetek,
- umowa kredytu nie została wypowiedziana,
- część należności głównej nie jest wymagalna,
- powód nie wykazał na jakiej podstawie wyliczył wysokość odsetek,
- roszczenie dochodzone pozwem uległo przedawnieniu.

Powód w toku sporu wskazał, że w dniu 27 października 2011 r. strony zawarły umowę kredytu o nr (...), zmienioną następnie Porozumieniem o restrukturyzacji kredytu o nr (...) z dnia 18 grudnia 2014 r. Pozwany, powołując się na treść art. 22 § 2, wniósł o wezwanie do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanych A. S. (1) i A. S. (2).

Powód podał, że na kwotę dochodzoną pozwem, tj. 56.931,42 zł składa się :

- kwota 52.722,45 zł, stanowiąca należność główną w postaci kredytu,
- kwota 1.507,69 zł, stanowiąca odsetki umowne naliczone zgodnie z Regulaminem od kwoty 52.722,45 zł od dnia 29 stycznia 2015 r. do dnia 14 czerwca 2015 r. (w tej dacie w ocenie powoda umowa łącząca strony uległa rozwiązaniu),
- kwota 218,28 zł, stanowiąca opłaty naliczone zgodnie z Regulaminem oraz Tabelą Opłat i Prowizji R.S.A.,
- kwota 2.483 zł, stanowiąca odsetki ustawowe naliczone od kwoty 52.722,45 zł od dnia 15 czerwca 2015 r. (od dnia następującego po dniu uznanym przez powoda za datę rozwiązania umowy) do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 18 stycznia 2016 r.

Ponadto powód rozszerzył żądanie pozwu, domagając się odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 3.990,69 zł, naliczonej tytułem skapitalizowanych odsetek od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty.

Powód wskazał, że w dniu 29 kwietnia 2015 r. przesłał pozwanemu wypowiedzenie Porozumienia o restrukturyzacji kredytu o nr (...), zawierające wezwanie do bezzwłocznej spłaty bieżącego zadłużenia. Tego samego dnia poinformował współników pozwanej Spółki, że okres wypowiedzenia upływa z dniem 15 sierpnia 2016 r., przesyłając również informację o stanie zadłużenia (...) H. A. S. sp. j. z siedzibą w R.. Podał dalej, że ustalając datę rozwiązania umowy, przyjął 14-dniowy okres niezbędny do doręczenia pozwanemu wypowiedzenia, uwzględniając że wynosiło ono 1 miesiąc. Powód, powołując się na treść art. 95 ust. 1 ustawy Prawo Bankowe, wskazał że kwota dochodzona pozwem, wynika z treści sporządzonego przez niego wyciągu z ksiąg Banku o nr (...) z dnia 18 stycznia 2016 r. Oświadczył też,

że z ostrożności procesowej, wnosi o uznanie niniejszego pozwu za wypowiedzenie umowy, na wypadek gdyby Sąd uznał, że nie doszło do jej skutecznego wypowiedzenia, a w efekcie rozwiązania.

Pismem z dnia 6 lutego 2017 r. pozwany (...) Hurtownia (...). S. sp. j. z siedzibą w R., odnosząc się do twierdzeń powoda wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu.

Pozwany co do zasady podtrzymał dotychczas przedstawione w sprzeciwie zarzuty.

Ponadto podniósł, że powód przedkładając zupełnie inną umowę (umowę o nr. (...) z dnia 27 października 2011 r.), niż umowa na którą powoływał się w uzasadnieniu pozwu złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym do Sądu Rejonowego L.(umowa nr (...) z dnia 7 maja 2007 r.) nie udowodnił, że przysługuje mu roszczenie w wysokości dochodzonej pozwem. Pozwany zarzucił również, że powód nie wykazał od jakich kwot wyliczył oraz skapitalizował odsetki. Zaznaczył, iż niniejsze postępowanie jest kontynuacją postępowania, które toczyło się w elektronicznym postępowaniu upominawczym przed Sądem Rejonowym L.pod sygnaturą VI Nc-e 564513/16. Podniósł dalej, że powód kompletnie zmodyfikował pierwotnie złożony pozew, bezpodstawnie przedkładając zupełnie nowe, niepowołane wcześniej dowody. W ocenie tego pozwanego, w niniejszej sprawie wiążąca jest treść pozwu złożonego uprzednio w EPU oraz wymienione w nim dowody, a nie treść nowego pozwu datowanego na dzień 27 grudnia 2016 r. Pozwany zarzucił ponadto, że nowe dowody powołane przez powoda w pozwie z dnia 27 grudnia 2016 r. są już spóźnione. Ponadto jego ..daniem, powód nie wykazał, iż nie powołał nowo wskazanych dowodów w pozwie złożonym w EPU bez swojej winy, albo że ich powołanie nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Pozwany zakwestionował również wartość dowodową kopii dokumentów oraz wydruków z systemu komputerowego przedłożonych przez powoda, zarzucając, że nie zostały one poświadczone za zgodność z oryginałem. Zakwestionował również wartość dowodową przedłożonych przez powoda dokumentów notarialnych, zarzucając w szczególności, że :

- żaden z dokumentów nie precyzuje co w istocie zostało poświadczone za zgodność z oryginałem,
- pieczęcie notariusza jako nieczytelne, uniemożliwiają weryfikację podmiotu, który ją złożył,
- dokumenty te nie zostały opatrzone obowiązkową pieczęcią orła,

Dalej pozwany zakwestionował ważność umowy zarzucając, że osoby, które ją podpisały w imieniu Banku (...) oraz J. M. – nie były umocowane do jego reprezentacji. Pozwany podniósł również, że umowa przedłożona przez powoda posiadała braki, a to :

- nie odróżniała miejsca i daty jej sporządzenia od miejsca i daty jej zawarcia,
- treść umowy wskazuje na jej zawarcie w dniu 27 października 2011 r., natomiast na ostatniej stronie umowy wskazano datę 25 października 2011 r.,
- w umowie nie oznaczono stron oraz ich reprezentantów,
- powód nie przedłożył wniosku pozwanego wyrażającego wolę zawarcia umowy,
- treść umowy nie pozwala na stwierdzenie, że została ona zawarta w siedzibie Banku.

Ponadto podniósł, że powód nie przedkładając Ogólnych warunków umowy, zarówno przed zawarciem umowy jak i w toku postępowania, nie wykazał, że zaistniały podstawy do jej wypowiedzenia. W ocenie pozwanego, nieprzedłożenie przez powoda dokumentów w postaci regulaminów, harmonogramów oraz tabel opłat i prowizji nie pozwala na precyzyjne ustalenie wysokości jego ewentualnego roszczenia, nawet przez biegłego z zakresu rachunkowości. Pozwany zarzucił, że przedłożony przez powoda regulamin z dnia 21 marca 2011 r., biorąc pod uwagę treść postanowień umowy, związanych ze zmiennym oprocentowaniem odsetek, nie jest w tym zakresie wystarczający. Powód nie przedłożył również żadnych dokumentów, potwierdzających zasadność naliczenia kwot składających się na roszczenie dochodzone pozwem. Niezależnie od powyższego, powód nie wykazał, że doszło do zawarcia umowy,

wydania środków pieniężnych, podstawy wyliczenia opłat bankowych oraz kapitału i stopy procentowej w oparciu o które naliczył odsetki. Pozwany zarzucił dalej, że postanowienia umowy kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, zawierając dodatkowo niedozwolone klauzule umowne w szczególności w postaci zmiennego oprocentowania. Zakwestionował wartość dowodową przedłożonych przez powoda niepodpisanych wyciągów z ksiąg bankowych, zarzucając że art. 95 ust. 1 ustawy Prawo bankowe, w zakresie w jakim nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym oraz wyciągom z ksiąg rachunkowych banku, wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 marca 2011 r. (sygn. akt P 7/09), został uznany za niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze oraz art. 76 Konstytucji. Pozwany zarzucił, że powód nie podając w jakiej dacie umowa została rozwiązana, a w szczególności nie przedkładając jej wypowiedzenia wraz ze stosownym dowodem doręczenia, nie wykazał, że roszczenie dochodzone pozvem stało się wymagalne. Termin wymagalności roszczenia w ocenie pozwanego powinien być liczony od daty otrzymania wypowiedzenia umowy, a przedłożona przez powoda kopia potwierdzenia odbioru o tym nie świadczy. Pozwany zakwestionował umocowanie E. S. do wystawienia wezwania do zapłaty w imieniu powoda. Zaznaczył również, że wezwanie do zapłaty zawierające jednocześnie wypowiedzenie umowy jest niedozwolone. Pozwany zarzucił, że powód nie wykazał zarówno, że doszło do nieterminowej spłaty rat, jak i wezwania do zapłaty poprzedzającego wypowiedzenie umowy, które jako jednostronne oświadczenie woli o charakterze prawno-kształtującym nie może zostać dokonane z zastrzeżeniem warunku. Pozwany powołując się na treść art. 118 k.c. i art. 120 k.c. zarzucił również, że z uwagi na brak wymagalności roszczenia nie rozpoczął biegu termin przedawnienia. Reasumując, wniósł również o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych w tym kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej wysokości z uwagi na zawilość sprawy oraz przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia.

Pismami z dnia 13 lutego 2017 r. i 16 maja 2017 r. powód podtrzymał twierdzenia i wnioski zawarte w pozwie oraz odnosząc się do zarzutów pozwanego (...) Hurtownia (...). Z. A. S. sp. j. w R. wskazał w szczególności, że wskazał datę wymagalności roszczenia na dzień 14 czerwca 2015 r., z uwagi na fakt wysłania wypowiedzenia umowy w dniu 29 kwietnia 2015 r., które pozwany otrzymał w dniu 11 maja 2015 r.

Postanowieniem z dnia 24 maja 2017 r., Sąd Rejonowy w R. wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanych A. S. (2) i A. S. (1).

W odpowiedzi na pozew w/w pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz każdego z pozwanych w podwójnej wysokości, z uwagi na zawilość sprawy oraz przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwani co do zasady podnieśli analogiczne zarzuty jak pozwany (...) Hurtownia (...). Z. A. S. sp. j. w R..

Pismem z dnia 24 sierpnia 2017 r. powód odnosząc się do zarzutów pozwanych A. S. (2) i A. S. (1), podtrzymał twierdzenia i wnioski zawarte w pozwie.

W trakcie sporu Sąd ustalił, że powód wywodzi swoje roszczenie z umowy kredytu o nr (...) z dnia 7 maja 2007 r. która została wypowiedziana przez powoda pismem z dnia 14 czerwca 2015 r. (co wynika z uzasadnienia pozwu złożonego w (...)).

W uzasadnieniu pozwu skierowanego do Sądu Rejonowego w R., w związku z wezwaniem w trybie art. 505³⁷ k.p.c. powód nie załączając umowy na którą powoływał się w uzasadnieniu pozwu złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym wskazał, że wywodzi swoje roszczenie z umowy kredytu o nr (...) z dnia 27 października 2011r., podając w toku procesu, że jej wypowiedzenie wysłane w dniu 29 kwietnia 2015 r., pozwany otrzymał w dniu 11 maja 2015 r., co skutkowało wymagalnością jego roszczenia na dzień 14 czerwca 2015 r.

Pozwany powołując się na treść art. 22 § 2 k.s.h. wniósł o wezwanie do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanych A. S. (1) i A. S. (2), co Sąd uwzględnił wydając w tym zakresie postanowienie z daty 24 maja 2017 r.

Sąd ustalił dalej, że kserokopia umowy o nr (...) z dnia 27 października 2011r. została poświadczona za zgodność z oryginałem przez fachowego pełnomocnika powoda. W świetle § 1 i 2 umowy jej przedmiotem było udzielenie pozwanemu (...) H. A. S. sp. j. w R. kredytu w kwocie 180.000 zł (po pomniejszeniu o prowizję przygotowawczą wynosiła ona 176.400 zł), która miała być wypłacona w formie przelewu. W umowie zawarto zastrzeżenie, że kredyt jest nieodnawialny, posiada zmienne oprocentowanie oparte o stawkę referencyjną WIBOR oraz o marżę Banku wskazaną w § 3 ust. 2 umowy oraz ustalony harmonogram spłat. Kredyt został udzielony na okres 48 miesięcy, liczony od dnia udostępnienia środków z kredytu do dnia 31 października 2015 r., będącego dniem ostatecznej spłaty z zastrzeżeniem § 8 Regulaminu Kredytu Nieodnawialnego o Ustalonym Harmonogramie Spłat dla Małych Przedsiębiorstw w (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.. Spłata kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami miała uwzględniać zasady, terminy i kwoty spłaty określone w umowie, Regulaminie i harmonogramie spłat stanowiącym załącznik do umowy. Miesięczna rata kapitałowa wynosząca 3.750 zł miała być płatna ostatniego dnia roboczego każdego miesiąca. W świetle § 3 ust. 2 umowy, odsetki miały być liczone na koniec każdego okresu odsetkowego od pozostałej do spłaty kwoty kredytu za faktyczną ilość dni wykorzystania kredytu i przy przyjęciu 365 dni w roku, według stawki referencyjnej WIBOR dla jednomiesięcznych depozytów w PLN powiększonej o marżę banku wynoszącą 4,50 %. Prowizje i opłaty, stosownie do treści § 3 ust. 4 umowy, miały być płacone w wysokościach określonych w Tabeli w części dotyczącej Kredytu Nieodnawialnego o Ustalonym Harmonogramie Spłat. Umowa stosownie do treści § 6 ust. 2 miała wejść w życie w dniu jej podpisania. Umowa w imieniu powoda została podpisana w dniu 25 października 2011 r. przez I. S..

W świetle porozumienia o nr (...) z dnia 18 grudnia 2014 r. o restrukturyzacji kredytu, zadłużenie kredytobiorcy na dzień 16 grudnia 2014 r. wynosiło łącznie 53.078,34 zł w tym kapitał kredytu, wymagane odsetki, odsetki naliczone od dnia zapadalności ostatniej spłaty, opłaty za obsługę nieterminowych płatności oraz inne prowizje i opłaty wynikające z umowy.

Pismem z dnia 29 kwietnia 2015 r. zaadresowanym do pozwanego (...) H. A. S. sp. j. w R., powód wypowiedział powyższe porozumienie z zachowaniem 31 dniowego okresu wypowiedzenia, wzywając jednocześnie do zapłaty kwoty 4.050,88 zł w terminie do dnia 10 czerwca 2015 r. Powód wskazał, że zapłata należności w powyższym terminie spowoduje ustanie skutków prawnych niniejszego wypowiedzenia.

W dniu 29 kwietnia 2015 r. powód podobne pismo wysłał również do pozwanych A. S. (2) i A. S. (1), wzywając ich do zapłaty kwoty 54.082,01 zł i informując, że stanie się ona wymagalna po upływie 31-dniowego okresu wypowiedzenia.

W dniu 18 stycznia 2016 r. powód wystawił pozwanym wyciąg z ksiąg bankowych o nr (...) na kwotę 56.931,42 zł obejmującą :

- kapitał kredytu w kwocie 52.722,45 zł,
- odsetki umowne naliczone zgodnie z Regulaminem od kwoty kapitału kredytu za okres od dnia 29 stycznia 2015 r. do dnia 14 czerwca 2015 r. (w tej dacie w ocenie powoda umowa łącząca strony uległa rozwiązaniu) w kwocie 1.507,69 zł,
- opłaty naliczone zgodnie z Regulaminem oraz (...) Bank (...) S.A. w kwocie 218,28 zł,
- odsetki ustawowe naliczone od kwoty kapitału kredytu za okres od dnia 15 czerwca 2015 r. (od dnia, następującego po dniu uznanym przez powoda za datę rozwiązania umowy) do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia wystawienia wyciągu z ksiąg banku w kwocie 2.483 zł.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 20.03.2018 r. oddalił powództwo (pkt I), zasądził od powoda na rzecz pozwanego (...) Hurtownia (...). Z. A. (...) Spółka Jawna z siedzibą w R. kwotę 7.200,00zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz kwotę 17,00zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (pkt II) i zasądził od powoda na rzecz pozwanych A. S. (1), A. S. (2) solidarnie kwotę 7.200,00zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz kwotę 17,00zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (pkt III) .

Uzasadniając wyrok Sąd przypomniał, że powód wywodził swoje roszczenie z umowy kredytu. Cytując treść art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe i art. 6 k.c. stwierdził, że powód za pomocą przedłożonych dokumentów, a w szczególności zupełnie innej umowy niż umowa wskazana w pozwie złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym do Sądu Rejonowego L. w L. nie wykazał, że przysługuje mu roszczenie w wysokości dochodzonej pozwem. W ocenie Sadu, pozwani słusznie zaznaczyli, że postępowanie toczące się aktualnie jest kontynuacją postępowania, które zostało wszczęte w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Wywiódł dalej, że elektroniczne postępowanie upominawcze nie ma autonomicznego charakteru, gdyż zgodnie z art. art. 505⁽²⁸⁾ k.p.c. stosuje się w nim przepisy o postępowaniu upominawczym z odrębnościami wynikającymi z przepisów dla niego właściwych. Zakres przedmiotowy tego postępowania jest związany ze zwykłym postępowaniem upominawczym (art. 497⁽¹⁾-505 k.p.c.), od którego różni je głównie dokonywanie czynności procesowych sądu i stron w postaci elektronicznej. Wszystkie decyzje procesowe w elektronicznym postępowaniu upominawczym mają postać elektroniczną, tworzoną przy użyciu systemu teleinformatycznego za pomocą automatycznie generowanych projektów orzeczeń i zarządzeń opartych na przygotowanych szablonach. Powołując wyrok SN z dnia 25 czerwca 2015 r. wydany w sprawie o sygn. akt III CZP 33/15 wyraził dalej pogląd, że postępowanie to jest dwufazowe i jeżeli nie zakończy się przed sądem elektronicznym, jest kontynuowane przed sądem właściwości ogólnej na ogólnych zasadach procesowych. W interesie strony zaś leży uzupełnienie wcześniej złożonego pozwu przez dołączenie wymienionych w nim dowodów służących osiągnięciu celu procesu w postaci uwzględnienia powództwa. Powyższa powinność nie jest co prawda obłożona rygorem zwrotu pozwu, lub umorzenia postępowania, niemniej jednak powód powinien dołączyć wskazane wcześniej dowody, mając na względzie skutki procesowe wynikające z ciężaru wspierania postępowania (art. 6 § 2 k.p.c.) i sankcje przewidziane w art. 207 i 217 k.p.c., których stosowanie wiąże się z rygorem pomijania spóźnionych twierdzeń i dowodów oraz konsekwencje związane z nieudowodnieniem swoich twierdzeń w postaci oddalenia powództwa.

Zdaniem Sądu, wzywaniem strony do uzupełnienia braków w postaci przedłożenia odpisu pozwu wraz z załącznikami, lub do złożenia pozwu na urzędowym formularzu nie byłoby uzasadnione również z tego względu, że wymagania te nie były aktualne w chwili składania pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Powód nie wyjaśnił dlaczego w uzasadnieniu pierwotnie złożonego pozwu powoływał się na zupełnie inną umowę. Składając pozew do Sądu Rejonowego w R. nie podnosił również, że w wyniku oczywistej omyłki pisarskiej błędnie wskazał numer i datę zawartej przez strony umowy, ostatecznie nie przedkładając jej nawet mimo podniesienia przez pozwanych braku jej ważności oraz wniosku o jej złożenie w oryginale.

Sąd wywiódł dalej, że zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 k.p.c., art. 3 k.p.c., art. 6 k.c.) i mają one obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu. Sąd nie ma obowiązku dążenia do wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy oraz nie jest zobowiązany do zarządzania dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Nie ma również obowiązku przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Należy zaznaczyć, że to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia roszczenia zgodnie z wyżej powołanym art. 6 kc. Jego obowiązkiem było przytoczenie okoliczności faktycznych, z których wywodził swoje roszczenie (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.) i wskazanie na dowody, których przeprowadzenie potwierdzi zasadność jego twierdzeń o faktach (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c.). Wszystkie okoliczności faktyczne doniosłe dla rozstrzygnięcia sprawy i składające się na podstawę faktyczną rozstrzygnięcia muszą mieć bowiem oparcie w dowodach przeprowadzonych w toku postępowania, o ile nie są objęte zakresem faktów przyznanych przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości (art. 229 k.p.c.) oraz co do faktów niezaprzeczonych (art. 230 k.p.c.). Przepis art. 6 k.c. nakazuje rozstrzygnąć sprawę na niekorzyść osoby opierającej swoje powództwo na twierdzeniu o istnieniu jakiegoś faktu, jeżeli nie został on udowodniony. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia.

Zdaniem Sądu, powód nie udowodnił, iż dochodzona pozwem kwota przysługuje mu, zarówno co do zasady jak i co do wysokości. Nie wykazał również, że roszczenie dochodzone pozwem jest już wymagalne, nawet w przypadku przyjęcia, że strony faktycznie, zawarły umowę, którą powód załączył do pozwu. Umowa została opatrzona podpisami pozwanych A. S. (1) i A. S. (2), którzy ostatecznie nie kwestionowali ich autentyczności. Zarzut pozwanych w zakresie braku umocowania osób, które w imieniu powoda złożyły stosowne podpisy, w ocenie Sądu, był bezzasadny.

Przypominając zasadę wyrażoną w art. 103 § 1 k.c. stwierdził, że w niniejszej sprawie powód udzielił pełnomocnictwa radcy prawnemu M. C. w dniu 2 września 2015 r. do wytoczenia powództwa, w związku z zawarciem umowy kredytu. W ocenie Sądu, powyższe niewątpliwie stanowiło potwierdzenie skuteczności czynności dokonanych przez osoby działające w imieniu powoda.

Powód nie udowodnił natomiast wymagalności roszczenia, nawet gdyby w uzasadnieniu pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym wskazał umowę o nr (...) z dnia 27 października 2011 r., bowiem - w ocenie Sądu - nie doszło do jej skutecznego wypowiedzenia.

Zgodnie z art. 75 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe ust. 1 w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w przypadku utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu, o ile ustawa z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne nie stanowi inaczej. ust 2 termin wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 1, o ile strony nie określą w umowie dłuższego terminu, wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy - 7 dni.

Stosownie do art. 75 c powyższej ustawy ust 1 jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. ust 2 w wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. ust 3 bank powinien, na wniosek kredytobiorcy, umożliwić restrukturyzację zadłużenia poprzez zmianę określonych w umowie warunków lub terminów spłaty kredytu, jeżeli jest uzasadniona dokonana przez bank oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy.

W niniejszym stanie faktycznym, powód nie wykazał, że wezwał pozwanego do spłaty kredytu z określeniem 14-dniowego terminu płatności, informując o możliwości restrukturyzacji zobowiązania. Dokonanie tej czynności łącznie z wypowiedzeniem nie było skuteczne.

Powołując orzecznictwo Sądu Najwyższego stwierdził, że w niniejszej sprawie powód zachował się w sposób odmienny od przyjętej linii orzeczniczej, albowiem nie wdrożył działań upominawczych w stosunku do pozwanych, a w piśmie z dnia 29 kwietnia 2015 r. połączył wezwanie do zapłaty z wypowiedzeniem. Wypowiedzenie umowy powinno być złożone samodzielnie, po wyczerpaniu działań upominawczych i jednoznacznie sformułowane. Skumulowanie wezwania do zapłaty z zastrzeżeniem braku ustania skutków złożonego wypowiedzenia, w ocenie Sądu, było niezgodne z wyżej powołanymi przepisami. Sąd podkreślił dalej, że nawet przy zachowaniu procedury wskazanej w prawie bankowym, wypowiedzenie również było by nieskuteczne. Analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego wykazała bowiem, że powód dokonał wypowiedzenia „Porozumienia”, a nie zawartej umowy, co nie czyni jego roszczenia wymagalnym, nawet przy przyjęciu, że pozwani w efekcie zawarli przedłożoną przez niego umowę, otrzymali kwotę kredytu i nie spłacali jego rat w terminie. Powód nie przedkładając żadnego dowodu w postaci chociażby wydruku potwierdzeń przelewu do którego miał dostęp, nie wykazał poza tym, że pozwani otrzymali kwotę kredytu, będącą przedmiotem umowy z dnia 27 października 2011 r. która stosownie do treści § 1 ust 3 umowy miała być wypłacona w formie przelewu. Ponadto Sąd stwierdził, że roszczenie powoda jest wątpliwe już z uwagi na treść pozwu. Powód podnosił, że w jego ocenie umowa uległa rozwiązaniu z dniem 14 czerwca 2015 r. W uzasadnieniu pozwu wskazał z kolei, że okres wypowiedzenia upłynął z dniem 15 sierpnia 2016 r., a więc niemal rok po dacie, w której w jego ocenie umowa została rozwiązana. W ocenie Sądu twierdzenia, że okres wypowiedzenia upłynął w dniu 15 sierpnia 2016 r., podczas gdy powód powołuje się na dokonanie wypowiedzenia pismem z dnia 29 kwietnia 2015 r. pozbawione jest jakiegokolwiek sensu i nie koresponduje z zebrany w niniejszej sprawie materiałem dowodowym.

Analiza powyższego pisma wykazała również, że powód przyjął 31-dniowy okres wypowiedzenia co jest niezgodne z treścią wyżej powołanego art. 75 ust 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe.

Powód nie wykazując wymagalności roszczenia nie wykazał jednocześnie jego wysokości. W świetle § 3 ust 2 przedłożonej przez powoda umowy odsetki miały być liczone na koniec każdego okresu odsetkowego od pozostałej do spłaty kwoty kredytu za faktyczną ilość dni wykorzystania kredytu i przy przyjęciu 365 dni w roku, według stawki referencyjnej WIBOR dla jednomiesięcznych depozytów w PLN powiększonej o marżę banku wynoszącą 4,50 %. Powód nie wykazał w jakiej części nastąpiła spłata kredytu, a wyciąg z ksiąg banku nie był w tym zakresie wystarczający. Pomijając już zarzuty pozwanych w zakresie niepoświadczenia go za zgodność z oryginałem oraz jego moc dowodową z uwagi na nieprzedłożenie przez powoda pierwotnej umowy, powód nie wykazał, że przysługują mu kwoty, które zostały w nim wskazane. Powód nie przedstawił wyliczenia kwot składających się na skapitalizowane odsetki. Powód nie przedłożył również Tabeli w części dotyczącej Kredytu Nieodnawialnego o Ustalonym Harmonogramie Spłat, co skutkowało brakiem możliwości weryfikacji wysokości wyliczonych przez niego opłat. Sąd nie miał również możliwości ustalenia rzeczywistych zasad współpracy stron wobec nieprzedłożenia pierwotnej umowy, która mogła zawierać zupełnie inne postanowienia.

Wypowiedzenie umowy nawet przy przyjęciu, że zostało dokonane poprzez wniesienie pozwu do tutejszego Sądu, o co powód wnosił z ostrożności procesowej, również nie może być uznane za skuteczne. Czynność w postaci wypowiedzenia - w ocenie Sądu - powinna poprzedzać wytoczenie powództwa, bowiem roszczenie staje się wymagalne dopiero z upływem jego okresu.

Reasumując, Sąd uznał, że powód nie udowodnił zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 6 k.c. zasadności dochodzonego roszczenia, w tym warunków uprawniających go do występowania z roszczeniem. W związku z powyższym, odnoszenie się do pozostałych zarzutów pozwanych, w tym do zarzutu przedawnienia, którego termin rozpoczyna się od wymagalności roszczenia było w przedmiotowej sprawie – zdaniem Sądu - zbędne.

Konsekwencją powyższego było oddalenie powództwa na podstawie w/w przepisów.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Sąd nie uwzględnił roszczenia pozwanych w zakresie zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej wysokości, uznając, że sprawa nie miała skomplikowanego charakteru.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zarzucając naruszenie:

I. Przepisów prawa materialnego:

a) art. 65 § 2 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że w przedmiotowej sprawie oświadczenie woli stron w chwili zawierania umowy nie stanowi dowodu na istnienie i wysokość roszczenia,

II. przepisów prawa procesowego:

a) art. 89 § 1 k.p.c. w zw. z art. 91 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji przyjęcie, że pełnomocnik powoda nie był umocowany do złożenia w imieniu powoda w powództwie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy,

b) art. 232 k.p.c. poprzez uznanie, że powód nie udowodnił wysokości roszczenia, mimo przedłożenia przez powoda szeregu dowodów na tę okoliczność i braku jakich dowodów przeczących wysokości roszczenia,

c) art. 233§1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie, dokonanej wybiórczo, wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego, polegające na daniu wiary głoszonym twierdzeniom pozwanych przy jednoczesnym pełnym pominięciu przy ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, przy jednoczesnym braku wskazania, czy Sąd odmówił im wiarygodności,

d) art. 233§1 k.p.c. w zw. z art. 328 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego oraz dokonanie oceny dowodów w sposób wybiórczy i pominięcie dowodu z przedstawionych dokumentów i tym samym uniemożliwienie kontroli instancyjnej orzeczenia.,

Mając na uwadze powyższe powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania za I i II instancję, w tym kosztów z tytułu zastępstwa procesowego. Ewentualnie w przypadku gdyby Sąd II instancji nie znalazł podstaw do rozstrzygnięcia merytorycznego, wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja okazała się zasadna jednakże z innych przyczyn aniżeli podaje strona powodowa.

Przypomnieć należy, że Sąd II instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiąza go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (tak uchwała Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008 nr 6, poz. 55, str. 8).

Pierwszorzędne znaczenie w niniejszej sprawie miała ocena dopuszczalności wydania przez Sąd Rejonowy zaskarżonego wyroku na posiedzeniu niejawnym, w oparciu o dyspozycję art. 148¹ § 1 k.p.c., stanowiącą wyjątek od zasady wyrażonej w art. 316 § 1 k.p.c., stanowiącej że wyrok zapada po przeprowadzeniu rozprawy.

W myśl art. 148¹ § 1 k.p.c. Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, uzna – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń

i zgłoszonych wniosków dowodowych, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.; rozpoznane sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy (Postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2018r., V CZ 85/18).

Sąd Rejonowy, analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, jak również strony postępowania pominęły okoliczność, że pozwany (...) Hurtownia (...). Z.A. S. sp. j. z siedzibą w R. w sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 27 lipca 2016r. (k.8), jak również piśmie procesowym z dnia 6.02.2017r. (k.148) zawarł wniosek o przeprowadzenie rozprawy także pod nieobecność jego i pełnomocnika. Również

pozwani A. S. (1) i A. S. (2) – piśmie (odpowiedzi na pozew) z dnia 28.07.2017r. (k. 234) zawarli wniosek o przeprowadzenie rozprawy także pod nieobecność pozwanych i ich pełnomocnika. Użycie w tym wypadku stwierdzenia „także” nie pozostawia wątpliwości, że strony domagały się rozpoznania sprawy na rozprawie.

Oświadczenie pozwanych jest jednoznaczne. To z kolei uniemożliwiało - stosownie do dyspozycji art. 148¹ § 3 k.p.c. - wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym. Wobec powyższego Sąd I instancji uchybił przepisom postępowania bowiem nie mógł wydać wyroku na posiedzeniu niejawnym. Wniosek pozwanych o przeprowadzenie rozprawy podczas ich nieobecności zawierał w sobie również wniosek o przeprowadzenie rozprawy w rozumieniu art. 148¹ § 3 k.p.c.

Wydanie wyroku przez Sąd I instancji z naruszeniem art. 148¹ § 3 k.p.c. skutkuje pozbawieniem strony możliwości obrony praw, a w konsekwencji powoduje nieważność postępowania w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c.

W art. 148¹ § 3 k.p.c. ustawodawca przesądził, że rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał

powództwo, co nie miało miejsca w toczącym się postępowaniu. W takim wypadku Sąd nie ma w ogóle możliwości badania czy rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym miało wpływ na wynik sprawy, a niewyznaczenie rozprawy stanowi uchybienie procesowe (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2011r., II CSK 132/11).

Sąd Odwoławczy, rozpoznając apelację powoda zobligowany był uwzględnić nieważność z urzędu (art. 378 § 1 k.p.c.), niezależnie od braku powołania się na ten zarzut przez skarżącego.

Wobec tego, że w przedmiotowej sprawie wystąpiła sytuacja powodująca nieważność postępowania przed Sądem I instancji, zaistniała potrzeba uchylecia zaskarżonego wyroku, co skutkowało także koniecznością zniesienia postępowania zakresie dotkniętym nieważnością i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego pozostawały okoliczności wynikające z dokonanych przez Sąd Rejonowy, a kontestowanych w apelacji, ustaleń faktycznych. Ustalenia takie jako dokonane w warunkach nieważności postępowania pozbawione są znaczenia, ponieważ wada, jaką zostało dotknięte, wyłącza możliwość podejmowania jakichkolwiek rozważań w oparciu o jego wyniki (por. wyrok SN z dnia 12 lutego 2010 r. I CSK 272/09, opubl. baza prawna LEX nr 583724; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 26 marca 2015 r., III AUA 967/14, opubl. baza prawna LEX nr 1667614). Dlatego Sąd Okręgowy zaniechał merytorycznej oceny wyroku Sądu I instancji, który zaskarżył apelacją powód.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. w zw. z art. 379 pkt 5 k.p.c.